

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT

Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimin ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/315
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 201901613/3

Tiranë ___/___/2020

Lënda : *Rekomandime për inspektimin e bërë në Komisariatin e Policisë Lushnje.*

Drejtuar: **Z. Elton Papa**
Shef i Komisarariatit të Policisë

LUSHNJE

Për djeni: **Z. Andon Marku**
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë

FIER

Të ndëruar zotërinj,

Avokati i Popullit, në rolin e Mekanizmit Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimin ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar¹, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr. 8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar, kreu një inspektim në Komisariatin e Policisë Lushnje.

Inspektimi u krye në datën 13.09.2019, sipas një Plani Inspektimi të miratuar më parë nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin Z. Alfred Koçobashi dhe Z. Genci Tërpo me detyrë Nd/Komisionerë pranë Mekanizmit Kombëtar për Parandalimin e Torturës.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në Ligjin Nr.108/2014, "Për Policinë e Shtetit", në "Rregullat dhe Procedurat Standarde për Trajtimin dhe Sigurimin e Personave të Arrestuar dhe Ndaluar në Njësitë Policore", miratuar me Urdhrin Nr.925, datë 18.07.2019 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, "Për trajtimin dhe sigurimin e personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", dhe në "Rregullat teknike të shoqërimit në polici", miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, datë 31.03.2016, si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit të bëra gjatë inspektimeve të mëparshme.

¹ Neni 74/1 i ligjit nr. 8328, datë 16.04.1998, "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", i ndryshuar.

Shënime paraprake

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetas të privuar nga liria, grupi i punës u takua me Shefin e Komisarariatit të Policisë Lushnje, Z. Elton Papa i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit.

Z. Papa raportoi për grupin e inspektimit, mbi masat e marra për zbatimin e rekomandimeve të bëra nga Avokati i Popullit vitin e kaluar, lidhur me përmirësimin e kushteve sipas procedurave standarde të ambienteve të shoqërimit dhe dhomave të sigurisë të këtij komisarati.

Drejtuesi i Komisarariatit të Policisë Lushnje informoi se nuk ishin zbatuar rekomandimet e paraqitura nga Avokati i Popullit një vit më parë, sepse realizimi i investimeve të reja nuk kishte qenë i mundur për shkak të buxhetit të kufizuar dhe për faktin se ky institucion, është i varur për çdo veprim financiar nga Drejtoria Vendore e Policisë Fier.

Gjithashtu Shefi i Komisarariatit angazhoi përgjegjës të ambienteve të shoqërimit të këtij institucioni që të ishte prezent për të bashkëpunuar në vijim të procesit të inspektimit.

Grupi inspektues, pasi mori informacionin e nevojshëm lidhur me qëllimin e inspektimit, vijoi kryerjen e inspektimit me punonjës të përgjegjës të dhomave të shoqërimit.

Theksojmë se, të gjithë punonjësit e Komisarariatit të Policisë Lushnje me të cilët kontaktuam u treguan bashkëpunues gjatë komunikimit dhe inspektimit, që zhvilloi grupi inspektues në ambientet e këtij institucioni.

Grupi i punës në vijim inspektoi ambientet e shoqërimit, disa zyra të punonjësve të policisë, si dhe u njoh me dokumentacionin përkatës ku pasqyroheshin veprimet e kryera me personat e shoqëruar dhe të arrestuar apo ndaluar.

Gjatë inspektimit u konstatua se nuk ishin zbatuar rekomandimet e Institucionit të Avokatit të Popullit pas inspektimit të bërë në vitin 2018 në këtë komisarariat dhe konkretisht:

Nuk ishte realizuar ndërtimi i ambienteve të reja të shoqërimit, sipas kërkesave të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndyshuar, procedurës standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, datë 31.03.2016, për të pasur tre dhoma shoqërimi të ndara më vete për femrat, meshkujt madhorë dhe të miturit, duke krijuar mjedise të përshtatshme dhe dinjitoze, të pajisura me orënditë e nevojshme për qëndrim dhe të monitoruara me kamera.

Nuk ishte zbatuar rekomandimi për ndërtimin e ambienteve të reja të sigurisë sipas kërkesave të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” dhe procedurës standarde: “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.1102, datë 07.11.2017.

Gjithashtu nuk ishte zbatuar rekomandimi për marrjen e masave të nevojshme për krijimin e dhomave (zyrave) të punës në këtë komisarariat ku merren në pyetje personat e shoqëruar, ndaluar/arrestuar dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera.

Ndërkohë nga verifikimet e bëra u konstatua se për personat e shoqëruar në komisariat aplikohet detyrimi ligjor për dhënien e kopjes së “Procesverbalit të shoqërimit”.

Në përfundim të inspektimit grupi monitorues konstatoi se, në ambjentet aktuale në Komisaratin e Policisë Lushnje, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika dhe konkretisht:

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Në Komisaratin e Policisë Lushnje nuk kishte dhoma shoqërimi të ndërtuara sipas parashikimeve të bëra në ligjin Nr. 108/2014, “Për Policinë e Shtetit” dhe në procedurën standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, dt. 31.03.2016, me sipërfaqe dhe hapësira të bollshme për qëndrim, si dhe të ndara më vete për femrat, meshkujt madhorë dhe të miturit.

Ambienti i shoqërimit që përdorej aktualisht ndodhej në një godinë më vete, brenda teritorit të këtij organi. Ambienti kishte hyrje direkte pa korridor dhe nuk ishte i monitoruar me kamera. Ambienti i shoqërimit përbëhej nga 1 (një) dhomë me përmasa 8m x 7m dhe përdorej vetëm për shoqërimin e meshkujve madhorë, ndërsa për shoqërimin e femrave dhe për të miturit përdorej ambienti i pritjes së qytetarëve dhe zyrat e punonjësve të policisë.

Ambjenti që përdorej për shoqërimin e meshkujve madhorë, kishte një dritare të madhe e cila lejonte ajrimin dhe ndriçimin natyral, si dhe kishte ndriçim funksional nga rrjeti elektrik. Gjithashtu realizohej edhe furnizimi me energji elektrike me anë të gjeneratorit në rast defektesh elektrike. Dritarja ishte pa hekura dhe ambjenti nuk kishte derë. Dhoma që përdorej për shoqërim ishte e pastër, por ishte e pa lyster dhe ishte pajisur me orenditë e nevojshme, si tavolinë e stola të gjatë për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar.

Pranë ambientit të shoqërimit që përdorej për meshkujt madhorë kishte dy tualete të cilët ishin të pastër dhe kishin ujë të rrjedhshëm. Në momentin e inspektimit nuk kishte shtetas të shoqëruar. Në ambientin e shoqërimit ishin vendosur postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar.

U konstatua se në këtë komisariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të Ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse. Ndërkohë një kopje e këtij procesverbali ruhej në sekretarinë e institucionit.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar dhe evidentimi i tyre

Në zbatim të Ligjit Nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar dhe në procedurën standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.306, dt. 31.03.2016, çdo njësi policore duhet të jetë e pajisur, ndër të tjera, edhe me regjistrat përkatës.

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisarlatin e Policisë Lushnje, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr. 1” konform me procedurën standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se: Koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrit ishin plotësuar në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë².

Në këtë komisarlat mbahej regjistri për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën e shoqërimit të tyre në organin e policisë, nisur nga momenti, çasti, kur privoheshin nga liria.

Ndërkohë u konstatua se në këtë komisarlat kishte edhe regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por nuk ishte evidentuar asnjë kërkesë apo ankesë. Gjithashtu posterat e vendosur në institucion, pasqyronin edhe të drejtën e personave të ndaluar/arrestuar për të bërë ankesa nëse kishin të tilla.

Ambientet e sigurisë/kushtet e tyre dhe trajtimi i të ndaluarve/arrestuarve dhe i të shoqëruarve.

Në Komisarlatin e Policisë Lushnje nuk kishte ambiente të sigurisë pasi ato ishin mbyllur në përputhje me rekomandimin e bërë dy vite më parë nga institucioni i Avokatit të Popullit dhe personat e arrestuar/ndaluar dërgoheshin në dhomat e sigurisë të Komisarlatit të Policisë Fier.

Ambientet e intervistimit

Në godinën aktuale në Komisarlatin e Policisë Lushnje oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet procedurale me shtetasit në zyrat e punës së tyre. Këto zyra nuk ishin të monitoruara dhe ndërkohë në këtë organ nuk kishte ambiente të veçanta intervistimi të monitoruara me kamera gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore.

Lidhur me këto shqetësime, Avokati i Popullit, nisur edhe nga inspektimet e mëparshme ka rekomanduar marrjen e masave për krijimin e zyrave të dedikuara ku merren në

² *Kreu VII, Procedura standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit*

pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në këto zyra, por ende ky rekomandim nuk është zbatuar³.

Procesi i monitorimit filmik gjatë marrjes në pyetje të personave të shoqëruar është një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve apo arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Gjithashtu, Komisariati i Policisë Lushnje në kushtet aktuale nuk posedon hapësirë të posaçme për komunikimin apo intervistim me persona të mitur, MKPT e konsideron me rëndësi të veçantë faktin se bisedat me fëmijët dhe pyetja e tyre duhet të realizohen në një ambjent të përshtatshëm që duhet të jetë i përshtatur në mënyrë të posaçme për zhvillimin e intervistimeve me fëmijët, pasi nga intervistimi i tyre në kushtet aktuale mund të shkaktohet pasoja të rënda deri në trauma tek të miturit që janë në konflikt me ligjin.

Nga monitorimi që u bë në disa prej zyrave të punonjësve të policisë në godinën aktuale të Komisarariatit të Policisë Lushnje, nuk u gjetën sende, prania e të cilave të ekspozonte dhunë tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

Ndihma juridike, psikologjike dhe kujdesi mjekësor

Në këtë komisarariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të Ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimin e çështjes përkatëse.

Gjatë inspektimit, u konstatua se detyrimi ligjor për të njoftuar personat e ndaluar/arrestuar madhor që në mungesë të mundësive financiare për të pajtuar një avokat privat, kërkon ndihmë juridike, atij i ofrohej një avokat kryesisht dhe iu ishte krijuar mundësia për të kontaktuar me të.

Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë, e cila ishte e afishuar në zyrën e përgjegjës të zyrës së informacionit.

Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet procedurale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht dhe të psikologut që ofrohej menjëherë nga Drejtoria Vendore e Policisë Fier.

Në Komisariatin e Policisë Lushnje nuk kishte ndonjë zyrë të monitoruar me kamera për marrjen në pyetje të shtetasve të shoqëruar dhe ndaluar/arrestuar nga punonjësit e policisë.

³ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standarteve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkësë të bërë nga i ndaluarit gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” CPT’ reports; Armenia: Visit 2010[par.18]

Gjatë inspektimit konstatua se në korridoret e godinës, si dhe në dhomën që përdorej për shoqërim të këtij komisariati ishin afishuar postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar në organin e policisë dhe të personave të ndaluar/arrestuar.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “*Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike*” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999 “*Për Avokatin e Popullit*”, i ndryshuar, ku parashikohet se: “*Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive*”,

REKOMANDOJMË :

1. Marrjen e masave të nevojshme për ndërtimin dhe vënien në funksionim të ambienteve të shoqërimit në Komisaratin e Policisë Lushnje sipas kritereve të parashikuara në ligjin nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” dhe në procedurën standarde: “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr. 306, dt. 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit, të ndara më vete për femrat, meshkujt madhorë dhe të miturit, duke krijuar mjedise të përshtatshme dhe dinjitoze, të pajisura me orenditë e nevojshme për qëndrim dhe të monitoruara me kamera.
2. Marrjen e masave të menjëhershme për ndërtimin dhe vënien në funksionim të ambienteve të reja të sigurisë sipas kritereve të parashikuara në ligjin nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit” dhe në procedurën standarde: “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit Nr.1102, datë 07.11.2017.
3. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e dhomave (zyrave) të punës në këtë komisarjat ku merren në pyetje personat e ndaluar/arrestuar dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera.
4. Marrjen e masave të nevojshme për lyerjen e dhomës së shoqërimit.

Për qëndrimin dhe masat që do merrni në zbatim të këtij rekomandimi, të vihemi në dijeni brenda afatit 30 ditor sipas nenit 22 të ligjit nr.8454, datë 04.02.1999 “*Për Avokatin e Popullit*”, i ndryshuar.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj,

KOMISIONER

ERMONELA XHAFA

Konceptoi:
Alfred Koçobashi
Genci Tërpo

Drejtuar :